

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1930

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

VED

AA. MALTESEN, AMTSLÆGE

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1931

Omkostningerne ved Medicinalberetningens
Udgivelse afholdes af Thisted Amtsraad

MEDICINALBERETNING

FOR AARET 1930

FRA

THISTED AMTSLÆGEKREDS

VED

AA. MALTESEN, AMTSLÆGE

THISTED AMTS TIDENDES
BOGTRYKKERI
1931

Til Lægerne.

Opmærksomheden henledes paa, at Tuberkulosestationerne i Thisted og Nykøbing efter enhver Læges Begæring yder Hjælp til Tuberkulose i Thisted Amt. Hjælpen bestaar af lægelig Bistand, Sygepleje, hygiejnisk Oplysning for at hindre Smittespredning, Fremskaffelse af Sengetøj, Spyttekrus, Desinfektionsmidler samt i visse Tilfælde Uddeling af Levnedsmidler for Høstblomstens Midler. (Se Bemærkningerne i Beretningen om Tuberkulosis pulmonum et laryngis).

Depoter af Hugormeserum findes paa Sygehusene i Thisted og Nykøbing.

Thisted Amtslægekreds

bestaar af:

- 1) Thisted Lægekreds, bestaaende af Thisted Købstad og 38 Sognekommuner (64 Sogne), og
- 2) Morsø Lægekreds, bestaaende af Nykøbing Købstad og 14 Sognekommuner (31 Sogne).

Folkemængde,

Tabel I.

Levendefødte, Dødfødte, Døde (beregnet).

	Folke- mængde	Levende- fødte	Dødfødte	Døde
Thisted Købstad	7960	137	5	94
Nykøbing Købstad	7938	155	6	104
Købstæderne ialt	15898	292	11	198
Thisted Landkreds	49317	932	24	493
Morsø Landkreds	18512	417	6	215
Landkredsene ialt	67829	1349	30	708
Amtslægekredsen	83727	1641	41	906

Fødsler.

(Efter Sognepræsternes Indberetninger.)

Levendefødte.... 1641 (i 1929: 1763) = 976 ‰ af alle Fødsler

Dødfødte 41 (i 1929: 48) = 24 ‰ - - -

Fødsler ialt 1682 (i 1929: 1811 Fødsler)

I Forhold til Folketallet var **Levendefødte**:

I Købstæderne 292 = 18,3 ‰

I Landkredsene 1349 = 19,9 ‰

I Amtslægekredsen 1641 = 19,6 ‰

I Forhold til Folketallet var **Dødfødte**:

I Købstæderne 11 = 0,63 ‰

I Landkredsene 30 = 0,44 ‰

I Amtslægekredsen 41 = 0,42 ‰

Fødselsoverskudet var:

I Købstæderne 94 = 5,9 ‰

I Landkredsene 641 = 9,4 ‰

I Amtslægekredsen 735 = 8,7 ‰
(i 1929: 9,7 ‰)

Ifølge Jordemoderprotokollerne er der i Amtslægekredsen i 1930 forefaldet:

- 1814 Fødsler (i 1929 var der 1841 Fødsler).
- 22 var Tvillingfødsler, saa der bliver ialt
- 1792 Fødende.
- 1752 Børn blev fødte indenfor Ægteskab,
- 62 Børn blev fødte udenfor Ægteskab, Antallet af Fødsler udenfor Ægteskab udgør 3,5 % af samtlige Fødsler.
- 1759 Fødsler var rettidige.
- 55 Fødsler var for tidlige.
- 158 Gange fandtes Uregelmæssigheder ved Fødslerne.
- 41 Gange anvendtes Kunsthjælp ved Fødslerne.
- 1773 Fødsler fuldendtes ved Naturen.
- 59 Gange anvendtes universel Bedøvelse ved Fødslerne.
- 216 Gange indsprøjtedes Pituitrin eller Thymophysin ved Fødslerne.
- 24 Børn døde ved naturlig Fødsel.
- 11 Børn døde ved Fødsel med Kunsthjælp.
- 3 Mødre døde i umiddelbar Tilslutning til Fødsel, deraf ingen uforløste.

Tabel II a.

Fødslernes Fordeling var følgende:

	Levendefødte		Dødfødte	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Thisted Købstad	74	63	1	4
Nykøbing Købstad	70	85	3	3
Købstæderne ialt	144	148	4	7
Thisted Landkreds	460	472	15	9
Morsø Landkreds	222	195	3	3
Landkredsene ialt	682	667	18	12
Amtslægekredsen	826	815	22	19

Tabel II b.

Fødselsoverskudet i Aaret 1930 var:

I Thisted Købstad	43 = 5,4 ‰ af Folketallet
I Nykøbing Købstad	51 = 6,4 ‰ - —
I Thisted Landkreds	439 = 8,9 ‰ - —
I Morsø Landkreds	202 = 10,9 ‰ - —
I Amtslægekredsen	735 = 8,7 ‰ af Folketallet

Oversigt over Dødsfaldene.

(Dødfødte ikke medregnede.)

I Købstæderne døde ialt 287 Personer i Aaret 1930, men af disse var 89 hjemmehørende uden for Købstæderne.

I Landkredsene døde ialt 619 Personer.

Henfører man de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende, 89 Personer til deres Hjemsted, faar man følgende

Dødelighed i Befolkningen:

I Købstæderne	198 = 12,4 ‰
I Landkredsene	708 = 10,4 ‰
I Amtslægekredsen	906 = 10,8 ‰ (i 1929 10,8 ‰)

Dødeligheden var størst i Nykøbing Købstad. 13,1 ‰, derefter i

Thisted Købstad... 11,8 ‰

Morsø Landkreds.. 11,4 ‰

Thisted Landkreds. 10,0 ‰

Dødsfald i Købstæderne efter Alder og Køn:

Tabel III a. (Tallene i Parantes angiver, hvor mange af de Døde, der var hjemmehørende uden for Købstæderne)

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Købstad.....	16 (3)	6 (2)	1	29 (16)	32 (11)	20 (3)	27 (2)	131 (37)
Nykøbing Købstad.....	20 (5)	3 (2)	6 (3)	27 (12)	37 (19)	29 (4)	34 (7)	156 (52)
Tilsammen	36 (8)	9 (4)	7 (3)	56 (28)	69 (30)	49 (7)	61 (9)	287 (89)

Dødsfald i Landkredsene efter Alder og Køn:

Tabel III b.

	0—1 Aar	1—5 Aar	5—15 Aar	15—65 Aar		Over 65 Aar		Ialt
				Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Landkreds.....	74	11	9	46	63	131	122	456
Morsø Landkreds.....	35	6	1	17	15	43	46	163
Tilsammen	109	17	10	63	78	174	168	619

Dødeligheden blandt Børn under 1 Aar er, naar de i Købstæderne døde, men i Landkredsene hjemmehørende, henføres til Hjemstedet:

I Købstæderne 28 = 14,1 ‰ af samtlige Dødsfald

I Landkredsene 117 = 16,5 ‰ - — —

Oversigt over Dødsfaldene i Aarets Maaneder.

Tabel IV.

	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Ialt
Thisted Købstad.....	13	17	20	9	14	9	7	9	4	9	8	12	131
Nykøbing Købstad.....	10	13	7	10	24	13	20	6	14	19	10	10	156
Tilsammen	23	30	27	19	38	22	27	15	18	28	18	22	287
Thisted Landkreds.....	33	27	52	55	48	47	31	37	36	26	25	39	456
Morsø Landkreds.....	17	17	15	24	14	19	14	13	10	6	4	10	163
Tilsammen	50	44	67	79	62	66	45	50	46	32	29	49	619
Amtslægekredsen.....	73	74	94	98	100	88	72	65	64	60	47	71	906

Tabel over Dødsårsager i Thisted Amtslægekreds for Aaret 1930.

Tabel V. (Tallene i Parantes angiver, hvor mange af de Døde, der var hjemmehørende uden for Købstæderne.)

	Thisted Købstad	Thisted Landkreds	Nykøbing Købstad	Morsø Landkreds	Ialt
1. Kopper	"	"	"	"	"
2. Blodgang	"	"	"	"	"
3. Tyfus	"	"	"	"	"
4. Difteritis	2	"	"	"	2
5. Kroup	1	"	"	"	1
6. Skarlagensfeber	"	"	"	"	"
7. Mæslinger	"	"	"	"	"
8. Kighoste	"	2	"	"	2
9. Barselfeber	"	1	2 (2)	1	4
10. Rosen	1	1	"	1	3
11. Gigtfeber	"	"	"	"	"
12. Lungebetændelse	3 (1)	9	5 (2)	2	19
13. Katarrhalsk Lungebetændelse	15 (5)	70	16 (3)	28	129
14. Kolerine	2	7	3 (1)	5	17
15. Andre smitsomme Sygdomme	6 (1)	14	3 (1)	1	24
16. Tuberkulose	16 (9)	32	14 (7)	13	75
17. Kræft	18 (5)	51	25 (9)	12	106
18. Syfilis	"	1	"	"	1
19. Alkoholisme	"	"	1	1	2
20. Andre konstitutionelle Sygdomme	4	10	4 (2)	"	18
21. Krampe	"	2	"	1	3
22. Hjerneblødning	9	23	16 (4)	16	64
23. Andre Hjerne- og Rygmarvssygdomme	5 (1)	11	5 (1)	1	22
24. Hjertesygdom	10 (2)	63	16 (5)	17	106
25. Lungehindebetændelse	"	1	"	"	1
26. Andre Brystsygdomme	2	6	4 (2)	1	13
27. Bughindebetændelse	"	5	4 (1)	"	9
28. Nyrebetændelse	"	6	2 (2)	6	14
29. Andre Underlivssygdomme	12 (8)	14	12 (6)	5	43
30. Sygdomme i ydre Dele	1 (1)	3	1 (1)	"	5
31. Selvmord	2	5	"	2	9
32. Ulykkestilfælde	5 (2)	16	3 (2)	4	28
33. Medfødte Fejl	2 (1)	15	4 (1)	7	28
34. Børnetæring	3 (1)	4	"	1	8
35. Alderdomssvækkelse	12	79	13	34	138
36. Ungivet Dødsårsag	"	5	3	4	12
Tilsammen	131 (37)	456	156 (52)	163	906

Deraf døde uden Lægebehandling: 17 Mænd, 14 Kvinder, tilsammen 31.
Dødfødte: 22 Mdk., 19 Kvk., tilsammen 41.

Dødsfald af Tuberkulose.

Mortalitetstabellen (Tabel V) udviser, at ialt 75 Personer er døde af Tuberkulose i Aaret 1930, det vil sige, at Tuberkulosedødsfaldene udgør 8,2 % af samtlige Dødsfald. Dødsfaldene fordeles sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er indtrufne:

	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1930
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	7	9	12	20	48
Morsø Lægekreds	4	10	6	7	27
Amtslægekredsen	11	19	18	27	75

(i 1929 var Tallet 93)

Paa speciel Blanket (Anmeldelse om Dødsfald af Tuberkulose) anmeldtes 43 Dødsfald af Tuberkulose, disse fordeles sig paa følgende Maade efter den Lægekreds, hvori Dødsfaldene er anmeldte:

	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1930
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	1	2	11	12	26
Morsø Lægekreds	0	3	8	6	17
Amtslægekredsen	1	5	19	18	43

Blandt de af Tuberkulose døde Personer foreligger ingen forudgaaende Anmeldelse paa speciel Blanket (Anmeldelse om et Tilfælde af Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved) for følgende:

	Købstaden		Landkredsen		Ialt i 1930
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	
Thisted Lægekreds	1	0	9	3	13
Morsø Lægekreds	0	1	5	4	10
Amtslægekredsen	1	1	14	7	23

Tabel VII a.

Skematisk Sygeliste for Aaret 1930 for Købstæderne i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1930 15898.

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Hele Aaret	Deraf indlagte paa Sygehus	De Syges Alder						Sum	Det foregaaende Aars Sum		
															15—65 Aar								M.	Kv.
															5—15 Aar		15—65 Aar	Over 65 Aar						
															0—1 Aar	1—5 Aar								
1. Tyfus	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	2	"	"	2	"	"	"	"	"	2	"	
2. Paratyfus	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	1	"	"	"	"	"	1	"	
3. Blodgang	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
4. Smitsom Hjerne-Rygmarvbetændelse	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
5. Acut Børnelammelse	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
6. Australsk Sovesyge	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
7. Hikkesyge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
8. Difteritis	"	6	"	"	3	10	3	"	1	2	5	"	35	"	"	4	20	7	"	"	"	35	14	
9. Skarlagensfeber	"	"	"	"	3	"	5	7	6	12	1	"	34	"	"	11	23	"	"	"	"	34	1	
10. Mæslinger	"	"	"	"	"	"	"	1	"	7	4	6	3	"	"	11	59	44	1	1	"	3	53	
11. Kighoste	39	20	16	1	3	"	4	10	6	7	4	6	116	"	"	8	6	15	9	1	"	116	74	
12. Faarsyge	3	20	1	9	1	1	1	2	3	1	1	"	39	"	"	"	2	4	12	"	"	39	67	
13. Rosen	4	2	5	1	"	1	"	"	"	"	"	"	18	"	"	"	"	"	"	"	"	18	27	
14. Barselfeber	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	1	1	
15. Stivkrampe	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
16. Blæreudslæt hos nyfødte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
17. Malaria (Koldfeber)	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
18. Gigtfeber	"	"	1	"	3	"	1	2	1	2	1	3	13	"	"	"	"	1	3	9	"	"	"	
19. Lungebetændelse	"	3	3	"	"	2	"	2	1	"	"	1	11	"	"	1	2	"	4	2	"	13	14	
20. Bronchitis	81	95	70	63	50	25	11	13	24	21	35	54	542	"	"	45	105	112	109	105	37	29	542	
21. Katarrhalsk Lungebetændelse	41	43	19	25	11	15	13	9	13	6	16	25	236	"	"	102	65	16	16	13	9	15	236	
22. Influenza	95	109	52	31	12	30	23	5	23	17	23	57	477	"	"	6	65	101	140	150	9	6	477	
23. Halsbetændelse	63	49	36	30	48	43	42	70	89	82	97	88	737	"	"	4	171	264	152	146	"	7	1395	
24. Kolerine	12	23	19	2	13	19	37	20	17	41	13	9	225	"	"	53	67	48	18	22	7	10	225	
25. Smitsom Gulstot	1	2	1	"	"	"	"	"	1	2	"	"	7	"	"	"	3	4	"	"	"	7	7	
26. Skoldkopper	21	1	2	"	"	"	"	"	"	2	"	"	28	"	"	1	7	11	5	4	"	28	6	
27. Kalvekastningsfeber	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	1	"	"	1	"	
28. Røde Hunde	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"	
29. Bornholmsk Syge	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	
Sum	361	375	231	167	154	142	140	142	184	195	196	245	2532	"	224	564	655	480	484	65	60	2532	3198	
30. Gonorrhoe	2	3	6	3	2	1	1	8	6	4	4	2	42	"	"	2	1	33	6	"	"	42	33	
31. Veneriske Saar	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	
32. Syfilis, erhvervet ved Samleje	1	2	"	"	1	1	"	"	3	1	1	2	11	"	"	"	"	6	5	"	"	11	9	
33. Syfilis, erhvervet ved tilfældig Smitte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	3	"	"	"	"	3	"	"	"	3	1	
34. Fræt	3	3	1	"	4	13	5	"	6	"	"	1	37	"	"	11	10	7	9	"	"	37	46	
35. Delirium	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	

Tabel VII b.

Skematisk Sygeliste for Aaret 1930 for Landsognene i Thisted Amtslægekreds.

Folkemængden var ved sidste Folketælling i Aaret 1930 67829.

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Hele Aaret	De Syges Alder						Sum	Det foregående Aars Sum
														0-1 Aar	1-5 Aar	5-15 Aar	15-65 Aar		Over 65 Aar		
														M.	Kv.	M.	Kv.	M.	Kv.		
1. Tyfus	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	1	"	"	"	"	"	"	1	1
2. Paratyfus	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
3. Blodgang	"	"	"	"	"	"	29	"	"	"	"	"	29	"	20	6	"	"	"	29	7
4. Smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	3
5. Acut Børnelammelse	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
6. Australisk Sovesyge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6
7. Hikke-syge	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	22
8. Difteritis	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	46
9. Skarlagensfeber	"	6	"	"	1	"	"	"	"	2	4	2	24	"	1	13	5	"	"	24	1
10. Mæslinger	"	3	2	1	1	2	2	1	1	1	1	4	23	"	9	10	1	3	"	23	66
11. Kighoste	58	47	21	40	66	48	64	64	78	65	59	48	658	1	12	16	"	"	"	31	173
12. Faarsyge	160	74	119	82	40	21	8	23	4	5	20	7	563	66	351	227	13	"	"	658	362
13. Rosen	8	3	1	3	3	3	3	4	2	11	4	5	50	6	85	217	154	100	"	563	35
14. Barselfeber	"	"	"	2	2	"	"	1	1	"	"	"	6	"	"	2	17	26	5	50	1
15. Stivkrampe hos nyfødte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	6	"
16. Blærendet hos nyfødte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	3	2
17. Malaria	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
18. Gigtfeber	10	5	6	"	3	"	6	8	"	9	"	"	76	"	"	"	"	"	"	"	"
19. Lungebetændelse	7	10	17	14	12	8	7	5	5	2	4	8	99	4	16	14	29	15	11	99	47
20. Bronchitis	196	143	283	267	218	175	129	82	132	151	181	209	2166	294	402	339	395	500	119	2166	117
21. Katarrhalsk Lungebetændelse	68	58	107	93	66	48	47	30	48	39	43	54	701	259	193	59	39	49	45	701	2720
22. Influenza	120	124	172	87	73	46	45	55	71	52	86	89	1020	9	81	221	383	298	15	1020	613
23. Halsbetændelse	109	50	86	71	104	80	132	124	127	108	130	157	1278	16	251	441	296	268	"	1278	2795
24. Kolerine	38	10	34	42	38	35	63	79	70	48	44	26	527	198	133	58	60	56	"	527	1027
25. Smitsom Gulsot	2	3	2	"	2	2	"	"	2	3	3	1	20	2	1	6	7	4	"	20	484
26. Skoldkopper	"	"	2	"	"	"	"	"	"	1	2	"	5	1	3	1	"	"	"	5	22
27. Røde Hunde	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	13
28. Knuderosen	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"
29. Kalvekastningsfeber	"	1	2	"	"	"	"	"	"	"	1	"	6	"	"	"	5	1	"	6	3
Sum	780	537	858	712	638	475	543	478	559	505	590	617	7292	859	1558	1633	1439	1380	201	7292	8627
30. Gonorrhoe	1	2	4	1	3	4	6	5	2	1	3	4	36	"	"	"	20	16	"	36	35
31. Veneriske Saar	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
32. Syfilis, erhvervet ved Samleje	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
33. Syfilis, erhvervet ved tilfældig Smitte	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
34. Fnat	19	2	4	4	4	2	12	"	"	15	49	7	118	3	18	41	35	19	1	118	104
35. Delirium	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"

Sygeligheden.

Antallet af anmeldelsespligtige Sygdomme var i:

	1930	1929	1928	1927	1926
I Købstæderne	2531	3198	2437	4571	2582
I Landkredsene	7292	8627	7449	11394	6222
I Amtslægekredsen	9823	10647	9886	15965	8804

Den relative Sygelighed bliver herefter:

	1930	1929	1928	1927	1926
I Købstæderne	15,9 ‰	19,9 ‰	14,8 ‰	28,6 ‰	16,1 ‰
I Landkredsene	10,7 ‰	12,4 ‰	10,8 ‰	16,7 ‰	9,2 ‰
I Amtslægekredsen .	11,7 ‰	12,5 ‰	11,6 ‰	19,0 ‰	10,5 ‰

Sygeligheden i Aaret 1930 har været en Del mindre end i 1929 og 1927, de to sidste Influenza-Aar, og nærmer sig Tallene fra Aarene 1928 og 1926, hvilket vil sige, at den maa betegnes som normal.

Idet der henvises til Tabellerne VII a og VII b, Aarssygelisterne, skal følgende berettes om de enkelte Sygdomme:

Tyfus. I Købstæderne er anmeldt 2 Tilfælde af denne Sygdom, begge i Nykøbing. Det var ikke muligt i noget af Tilfældene at paavise Smittekilden, begge Patienter helbredtes uden at blive Smittebærere.

I Thisted Lægekreds fandtes hos en Kvinde, der var indlagt paa Sygehus for en anden Sygdom, og som i 1914 sammen med flere af sine Børn havde haft Tyfus, Tyfusbaciller i Afføringen. Alle Medlemmer af hendes Familie og hendes nuværende Husfæller blev undersøgt, men det viste sig, at hun var den eneste Tyfusbaciludskiller. Hun regnes herefter som Tyfusmittebærer, og der blev truffet de sædvanlige Forholdsregler for at forhindre, at hun udbreder Smitte.

Der findes altsaa nu 4 kendte Tyfusbacilbærere her i Amtslægekredsen, men ingen af dem har givet Anledning til noget Sygdomstilfælde i Aaret 1930.

Paratyfus. Der er anmeldt 1 Tilfælde fra Nykøbing hos en Mand, der kun havde boet i Byen et Par Dage. Han døde kort efter at være indlagt paa Sygehuset, trods sit korte Ophold i Byen havde han boet 2 forskellige Steder, paa begge Steder blev der truffet Foranstaltninger til at hindre Smittespredning.

Paradysenteri (Blodgang). Der er anmeldt 29 Tilfælde af denne Sygdom, alle fra Morsø Landkreds, og alle stammer fra en Husepidemi i en københavnsk Feriekoloni. I Forsamlingshuset i Bjergby var indkvarteret 25 Børn under den skolepligtige Alder sammen med 3 Børnehave-

lærerinder og 2 Hjælpere i Køkkenet. Børnene var raske ved Ankomsten fra København, men da de hygiejniske Forhold ved deres Indkvartering i Forsamlingshuset var daarlige, opstod der iblandt dem en Epidemi af Paradysenteri, der efterhaanden angreb næsten alle Feriekoloniens Medlemmer. Der blev paavist Paradysenteribaciller hos alle de syge, og for at finde Smittekilden blev de Beboere i Omegnen, der havde haft noget at gøre med Kolonien, undersøgte med Hensyn til Udskillelse af Paradysenteribaciller. Hos et Medlem af en Husstand i en Gaard, hvorfra der var leveret Mælk til Feriekolonien, blev der paavist Paradysenteribaciller i Afføringen, og det er sandsynligt, at Smittekilden dermed var funden. Alle de angrebne blev raske, men da et Par af Børnene ikke var smittefri ved Afrejsen fra Feriekolonien, blev disse ved Ankomsten til København indlagt paa Blegdamshospitalet.

Meningitis cerebrospinalis epidemica (smitsom Hjerne-Rygmarvsbetændelse). Der er anmeldt 1 Tilfælde med et Dødsfald i Thisted Købstad og et Tilfælde, der endte med Helbredelse, i Thisted Landkreds.

Encephalitis epidemica (Australisk Sovesyge). Der er anmeldt 1 Tilfælde i Thisted Købstad og 3 Tilfælde i Thisted Landkreds. I Thisted Landkreds er der anmeldt 2 Dødsfald af denne Sygdom.

Poliomyelitis anterior acuta (Akut Børnelammelse) og **Singultus epidemicus** (Hikkesyge) er ikke anmeldte i Aaret 1930.

Diphtheria (Difteritis). I Thisted Købstad er der anmeldt 34 Tilfælde, men af disse var kun de 22 Tilfælde ægte Difteritis, medens det i 12 Tilfælde drejede sig om Halsbetændelse (Angina tonsillaris). Der er anmeldt Tilfælde i 9 af Aarets Maaneder, i Januar, August og December anmeldtes ingen, det største Antal Anmeldelser indkom i Maj Maaned, hvor der var 10 Tilfælde. Der har altsaa ikke paa noget Tidspunkt været en egentlig Epidemi. Da det i de fleste Tilfælde (18 af de 22) var skolesøgende Børn, der var angrebne, maa det antages, at Smitten er spredt gennem Skolerne. Der er anmeldt 3 Dødsfald af Diphtheria i Thisted Købstad. I Thisted Landkreds er der anmeldt 21 Tilfælde og ingen Dødsfald. Ogsaa her er Tilfældene spredte over alle Aarets Maaneder, det højeste Antal var 6 i Oktober, og der har intet Steds været Tale om en egentlig Epidemi.

I Morsø Lægekreds er der kun anmeldt 1 Tilfælde i Købstaden og 3 Tilfælde i Landkredsen, ingen Dødsfald. I Aaret 1922, da Vaccinationen mod Difteri med Difterianatoxin begyndte i Morsø Lægekreds, var der anmeldt 196 Difteritilfælde med 11 Dødsfald i Lægekredsen, og lignende Tal finder man i Aarene forud for 1922. Da Vaccinationerne i 1922 bevirkede en Nedgang i Difteritilfældene i de Distrikter, hvor Vaccinationerne havde fundet Sted, gennemførtes i 1927 Vaccinationerne over største Delen af Lægekredsen, og der kan næppe være Tvivl om, at den Nedgang i Sygdomstilfælde og Dødsfald, som vi nu kan konstatere, skyldes Vaccinationerne.

Scarlatina (Skarlagensfeber). Der er anmeldt 34 Tilfælde i Købstæderne, hvoraf de 28 i Thisted, og 23 Tilfælde i Landkredsene. Der har intet Steds været epidemisk Optræden af Sygdommen, og der er ikke anmeldt noget Dødsfald af denne Sygdom.

Morbili (Mæslinger). Er kun anmeldt i et ubetydeligt Antal i Aaret 1930.

Tussis convulsiva (Kighoste). Den Kighosteepidemi, der begyndte i Thisted Købstad i Slutningen af Aaret 1929, holdt sig i Byen i de 3 første Maaneder af Aaret 1930 og bredte sig herfra ud i Thisted Landkreds, hvor den naaede sit Maksimum i Maanederne Juli, August og September. Der er ialt anmeldt 116 Tilfælde i Købstæderne, deraf de 110 fra Thisted Købstad, og 658 Tilfælde fra Landkredsene, deraf de 632 fra Thisted Landkreds. I Thisted Landkreds er anmeldt 2 Dødsfald af Kighoste.

Parotitis epidemica (Faaresyge). Denne Sygdom var i Aarets 4 første Maaneder stærkt udbredt over hele Lægekredsen. Der er anmeldt 39 Tilfælde fra Købstæderne og 563 Tilfælde fra Landkredsene. Tilfældene har været godartede, kun faa har været komplicerede med Orchitis (Betændelse i Kønskirtlerne hos Mænd).

Erysipelas (Rosen). I Landkredsene er anmeldt 50 Tilfælde med 2 Dødsfald, hvilket er en betydelig Stigning sammenlignet med Aarene 1929, da der anmeldtes 35 Tilfælde, og 1928, da der anmeldtes 17 Tilfælde, begge Aar uden Dødsfald. I Købstæderne er derimod Anmeldelseshallet faldet fra 27 i 1929 til 18 i 1930.

Febris puerperalis (Barselfeber). Der er anmeldt 1 Tilfælde fra Købstæderne og 6 Tilfælde fra Landkredsene, deraf stammer de 5 Tilfælde fra eet Jordemoderdistrikt i Morsø Lægekreds. Den i Distriktet virkende Jordemoder har faaet strengt Paabud om at udvise den største Paapasselighed i sin Virksomhed. Der er anmeldt 4 Dødsfald af denne Sygdom, deraf meldtes de 3 fra Morsø Lægekreds.

Tetanus neonatorum (Stivkrampe hos nyfødte). Fra Landkredsene er anmeldt 3 Tilfælde og alle Tilfælde med dødelig Udgang, og fra Nykøbing er der 1 Dødsfald, uden at Tilfældet har været anmeldt paa Sygelisterne.

Febris rheumatica (Gigtfeber). Der er anmeldt 89 Tilfælde, deraf de 76 i Landkredsene, hvilket er et større Antal end i noget af de foregaaende 9 Aar.

Pneumonia crouposa (Lungebetændelse). Antallet af anmeldte Tilfælde af Lungebetændelse, 11 i Købstæderne og 99 i Landkredsene, er lavere end i noget af de foregaaende 5 Aar. Af Dødsfald af Lungebetændelse er der anmeldt 19, hvilket ogsaa er et mindre Antal end i noget af de foregaaende 5 Aar.

Tracheo-Bronchitis (Bronkitis). Der er anmeldt 542 Tilfælde i Købstæderne og 2166 Tilfælde i Landkredsene, Tallene er en Del mindre end i 1929, da der var særlig mange Bronkitistilfælde, men afviger ikke meget fra Aarene forud for dette Aar.

Bronchopneumoni & Bronchitis cappilaris (Katarrhalsk Lungebetændelse). Det Fald i anmeldte Tilfælde af Bronchopneumoni og Bronchitis cappilaris, der fandt Sted i 1929, er atter

fulgt af en Stigning, idet der er anmeldt 937 Tilfælde mod 796 Tilfælde i 1929. Ogsaa Antallet af anmeldte Dødsfald af denne Sygdom er større end i Fjor, nemlig 129 mod 105.

Influenza. Naar Sygeligheden i 1930 har været mindre end i 1929, skyldes dette, at der har været langt færre Influenzatilfælde. Der er anmeldt 1497 Tilfælde mod 4190 i 1929. Aarets koldeste Maaneder har selvfølgelig de fleste Tilfælde, men ellers er disse jævnt fordelt over hele Aaret. Af Dødsfald er der i Aar anmeldt 12 mod 36 i 1929.

Angina tonsillaris (Halsbetændelse). Antallet af anmeldte Tilfælde af denne Sygdom er stærkt stigende. Der er anmeldt 737 Tilfælde i Købstæderne og 1278 Tilfælde i Landkredsene, medens de tilsvarende Tal i 1929 var 389 og 1027.

Cholerae & Catarrh. intest. acut. (Kolerine).

I 1930 anmeldtes	752 Tilfælde, deraf de	251 Tilfælde	hos Børn	under 1 Aar
i 1929	" 620	" " 230	" "	" "
i 1928	" 658	" " 179	" "	" "
i 1927	" 679	" " 186	" "	" "
i 1926	" 1076	" " 273	" "	" "
i 1925	" 1118	" " 216	" "	" "

Som det ses af ovenstaaende, er Antallet af Kolerinetilfælde, der har været faldende i de foregaaende 5 Aar, atter stigende. Det største Antal Tilfælde anmeldtes i August og September, det laveste i Februar, men Tilfældene er ret jævnt fordelt over hele Aaret. Heldigvis er der ikke anmeldt saa mange Dødsfald af Kolerine som forrige Aar, Tallene er 17 i 1930 mod 22 i 1929. Af de 17 Døde var 15 Børn under 1 Aar.

Icterus catarrhal. epidemic. (smitte Gulst). Der er anmeldt 20 Tilfælde i Landkredsene og 7 Tilfælde i Købstæderne, Tallene er lidt lavere end i 1929.

Febris undulans (Kalvekastningsfeber). Der er anmeldt 7 Tilfælde, deraf 1 i Købstæderne, ingen Dødsfald.

Tuberculosis pulmonum & laryngis (Lunge- og Strubetuberkulose). Paa speciel Blanket er anmeldt følgende Tilfælde:

	Mænd	Kvinder	Ialt
Thisted Købstad	4	10	14
Nykøbing Købstad	3	4	7
Ialt i Købstæderne	7	14	21
Thisted Landkreds	17	31	48
Morsø Landkreds	9	22	31
Ialt i Landkredsene	26	53	79
I Amtslægekredsen	33	67	100

Ialt er der anmeldt 100 Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose i 1930, det højeste Antal i de sidste 16 Aar. Dette betyder sikkert ikke, at Tuberkulosen er i stærk Stigning, men at Tuberkulosestationernes Arbejde bevirker, at mange Tuberkulosestilfælde bliver tidligt diagnosticerede.

De veneriske Sygdomme. Antallet af Anmeldelser om disse Sygdomme viser stadig Stigning. Af Gonorrhoea er anmeldt 78 Tilfælde (42 Tilfælde i Købstæderne og 36 Tilfælde i Landkredsene) mod 68 Tilfælde i 1929, og af Syfilis er anmeldt 16 Tilfælde (11 Tilfælde i Købstæderne og 5 Tilfælde i Landkredsene) mod 10 Tilfælde i 1929.

Scabies (Fnat). Der er anmeldt 155 Tilfælde af Fnat i Aaret 1930, deraf 37 Tilfælde i Købstæderne og 118 Tilfælde i Landkredsene, Tallene er omtrent som i 1929.

Cancer (Kræft).

I Amtslægekredsen døde i Aaret 1930				106	Personer af Kræft		
"	"	"	1929	102	"	"	"
"	"	"	1928	116	"	"	"
"	"	"	1927	103	"	"	"
"	"	"	1926	106	"	"	"

Forgiftninger. Fra Sygehusene berettes om Forgiftninger med Petroleum, Salmiak, Salicylsyre, Svovlsyre, Arsen og Calmettes Vaccine. Der har været 1 Dødsfald af Forgiftning (Arsen). En Læge paa Mors beretter om lette Forgiftninger efter Nydelse af Stikkelsbær, der var befængt med Skimmelsvamp (Stikkelsbærdræberen), og flere Læger har anmeldt ret svære Forgiftningstilfælde efter Myggestik. En Læge har indsendt Eksemplarer af de stikkende Myg til zoologisk Museum i København, hvor en Undersøgelse viste, at de indsendte stikkende Myg var af Arten *Culex annulatus*, en almindelig „Husmyg“.

Overførte Dyresygdomme. En Læge i Midtthy omtaler, at han i Aarets Løb har behandlet overordentlig mange Patienter med trichophytiske Hudsygdomme, deraf flere med Kerion celsi, som han mener overført fra Kreaturbesætningerne. Iøvrigt er der ikke andet at meddele, end det der er omtalt under Kalvekastningsfeberen.

De hygiejniske Forhold.

A. Købstæderne.

Sundhedsvedtægten for Thisted Købstad er stadfæstet 1919 med Ændringer af 1927 angaaende Mælkekontrol.

Sundhedsvedtægten for Nykøbing Købstad er stadfæstet 1928.

Sundhedskommissionen i Thisted har holdt 4 Møder og behandlet flere Sager ved Cir-
kulation. Følgende Sager behandledes:

9 Ansøgninger om Dispensation fra Byggevedtægten (alle anbefalede).

5 Ansøgninger om Tilladelse til at holde Grise (i 3 Tilfælde blev Tilladelsen givet, da det drejede sig om Ejendomme uden for den egentlige By).

4 Andragender om Tilladelse til Installation af W. C. (alle anbefalede).

2 Klager over Lejligheder. (Fremtidig Beboelse blev gjort afhængig af Lejlighedernes Istandsættelse.)

2 Andragender om Godkendelse af Lokaler til Restauration (kunde ikke anbefales).

1 Klage over Hønseshold under Beboelseslejlighed (Hønsene blev flyttede).

1 Klage over Læringleværelse i en Kælder. (Læringleværelset blev flyttet.)

1 Klage over Røgplage. (Sundhedskommissionen foreslog Foranstaltninger til Røgplagens Fjernelse.)

Fra Nykøbing foreligger ikke Beretning om Sundhedskommissionens Virksomhed.

Drikkevandsforsyningen.

Baade i Thisted og i Nykøbing findes kommunale Vandværker, og Vandet tages begge Steder fra Boringer til Grundvandet.

I Thisted er Hovedvandledningens Længde 18832 Meter, Længden af Stikledningerne er 6731 Meter. Vandforbruget pr. Individ pr. Døgn har i 1930 været 83 Liter, det industrielle Vandforbrug 47,5 Liter pr. Døgn.

I Nykøbing er Hovedvandledningens Længde 13500 Meter. Vandforbruget pr. Individ pr. Døgn har været c. 200 Liter fraregnet det industrielle Forbrug.

Afløbsforhold og W. C.

I Thisted er Hovedkloakens Længde 8400 Meter. En større Udvidelse af Kloaknettet er vedtaget, men endnu ikke fuldført. Antal W. C. ved Aarets Slutning var 416 (48 flere end Aaret forud).

I Nykøbing er Hovedkloakens Længde 9950 Meter (6100 Meter ny Ledning og 2850 Meter gammel Ledning). Der er 614 W. C. (53 flere end Aaret forud).

Nat- og Dagrenovationens Ordning.

I Thisted var Antallet af Latrintønder ved Aarets Slutning 1248 Stk. Tønderne ejes af Kommunen, de udkøres en Gang ugentlig til Renovationsanstalten forsynet med fastsiddende, tætsluttende Laag.

Antallet af Skarnbøtter i Thisted var ved Aarets Slutning 1663 Stk. Disse tilhører Husejerne, men Antallet af de Skarnbøtter, der skal være ved hver Ejendom, fastsættes af Byrådet. De tømmes en Gang ugentlig ved kommunal Foranstaltning. Bortførelsen af Indholdet sker i Vogne, der skal være forsynede med Dæksel, til den kommunale Renovationsanstalt. Ialt er der i 1930 udkørt c. 850 Læs Dagrenovation.

I Nykøbing er der ved kommunal Foranstaltning udbragt 480 Læs Natrenovation fra 1586 Familier og c. 1500 Læs Dagrenovation fra c. 2300 Lejligheder.

Der er ikke Destruktionsanstalt i nogen af Købstæderne.

Kontrol med Næringsmidler.

a. Kødkontrol.

I Thisted slagtedes og indførtes paa det offentlige Slagtehus:

1028 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa	24,1 %
1137	„ Fedekalve	„ „ „	10,1 %
792	„ Spædekcalve	„ „ „	0,8 %
860	„ Svin	„ „ „	6,0 %
708	„ Faar og Lam	„ „ „	0,0 %

Antallet af Slagtninger paa det private Svineslagteri er ikke opgivet.

I Nykøbing slagtedes paa det offentlige Slagtehus og paa Andelssvineslagteriet:

1250 Stk.	Hornkvæg	med en Tuberkuloseprocent paa	33,7 %
1268	„ Fedekalve	„ „ „	11,0 %
1668	„ Spædekcalve	„ „ „	0,8 %
79839	„ Svin	„ „ „	5,3 %
1084	„ Faar og Lam	„ „ „	0,0 %

b. Mælkekontrol.

I Thisted har Stadsdyrlægen undersøgt 40 Prøver af Sødmælk, af disse havde 1 for lav Fedtprocent, og 8 Flødeprøver, hvortil der intet var at bemærke.

I Aaret 1930 er der i Thisted indført Salg af Børnemælk fra dyrlægekontrollerede Besætninger. Sundhedskommissionen har med Assistance af Stadsdyrlægen udarbejdet Regler for alle Forhold angaaende Kreaturbesætninger, hvorfra der sælges eller indføres Børnemælk til Thisted Købstad.

I Nykøbing udføres ingen Mælkekontrol.

c. Bagerier og Udsalg af Brød og Kager.

I Thisted er Antallet af Bagerier uforandret. Der er oprettet 3 nye Udsalg af Brød og Kager og nedlagt 1. Iskagefabrikationen sker næsten udelukkende paa en af Byens Margarine-

fabrikker, hvorfra Isen leveres i lukkede Papspande eller Beholdere, Forhandlingen foregaar fra Brødudsalgene og paa varme Dage fra en Vogn paa Gaden.

I Nykøbing har Kredslægen paapeget forskellige Mangler ved et af Bagerierne.

d. Kontrol med andre Nærings- og Nydelsesmidler.

I Nykøbing er undersøgt en Del Prøver af Frugtkonserves, der alle fandtes gode, og der har været ført Klage over de hygiejniske Forhold i en Tobaksfabrik.

Bebyggelsesforhold og Bolighygiejne.

Efter Opgivelse fra Folkeregisteret er Folketallet i Thisted forøget med 45 Personer. Der er opført 14 nye Ejendomme samt et Andelssvineslagteri med Lejlighed til Direktøren. 1 gammel Ejendom er nedrevet. Til Sundhedskommissionen har der været klaget over 2 Lejligheder, og der er stadig en Del daarlige Lejligheder, deraf flere Kælderlejligheder, i de ældste Ejendomme.

I Nykøbing er Befolkningstallet faldet med 162. Boligforholdene bedres paa Grund af, at Indbyggerantallet tager af.

Gadernes Renholdelse.

I Thisted skal brolagte eller asfalterede Gader fejes 3 Gange ugentlig.

I Nykøbing skal Hovedgader og Torve fejes hver Dag, de øvrige Gader 3 Gange ugentlig.

Bade.

Forholdene er uforandrede i begge Købstæder.

Omsorg for Børn.

Thisted Børnehjem har haft fuld Belægning hele Aaret. Der har kun været ringe Sygelighed og ingen Dødsfald paa Børnehjemmet i 1930. Den kommunale Børnebespisning har været i Virksomhed i 91 Dage. Iøvrigt henvises til den udførlige Beretning i Medicinalberetningen for 1929.

Skolerne.

I Thisted Købstad var Antallet af skolepligtige Børn 1018, 520 Drenge og 498 Piger, af disse gik de 185 i Mellem- og Realskolen.

Der er ingen Skolelæge eller Skoletandlæge i Thisted.

I Nykøbing Købstad var Antallet af skolepligtige Børn 1107, 558 Drenge og 549 Piger, deraf gik de 101 i Realskolen.

I Nykøbing er Kredslægen Skolelæge, om hans Virksomhed som saadan udgives særskilt Beretning.

Omsorg for Gamle og Fattige.

Thisted kommunale Alderdomshjem „Kristianslyst“ ligger i den nordvestlige Del af Byen uden Bebyggelse i Nærheden, omgivet af en stor Have, der igen grænser op til Kolonihaver, Eng og Agerjord. Alderdomshjemmet bestaar af 2 Bygninger, en ny Hovedbygning og en ældre Bygning, der har hørt til den tidligere paa Grunden liggende Avlsgaard. Hovedbygningen er op-

ført i 1926, den bestaar af Kælder og 2 Etager. I 1. Etage findes en Fællessal, 5 Enkeltværelser og 3 Dobbeltværelser. Værelserne har rigeligt Rumfang, rigelig Loftshøjde og store Vinduer. De vender alle mod Sydøst og Syd. Adskilt fra Beboelsesrummene ved en Korridor gennem hele Husets Længde findes W. C., Skyllerum, Thekøkken og Rum til Kontor, Bibliotek, Lægeværelse o. s. v. I Stueetagen er Indretningen af Værelser som i 1. Etage, idet Korridoren optager Fællessalens Plads. I Kælderen er Køkken, Kedelrum, Vaskerum og forskellige Oplagsrum. Der er 24 Alumner i Hovedbygningen, det vil sige fuld Belægning. I den ældre Bygning er 6 Enkeltværelser i Tagetagen og 2 Enkeltværelser og 4 Dobbeltværelser i Stueetagen. Ogaa her har Værelserne tilstrækkeligt Rumfang, Loftshøjde og Belysning, og der findes W. C. og Skyllerum i begge Etager, men der er ikke Centralvarme, dette vil dog blive indlagt i 1931. Der er 15 Alumner i den ældre Bygning.

Boghandler Krejberg og Hustrus Stiftelse ligger i Skovgade omgivet af Bebyggelse. Bygningen er i 1 Etage og indeholder 1 Lejlighed paa 3 Værelser og 3 Lejligheder paa 2 Værelser, alle Lejligheder med Køkken, medens Entréen er fælles for to Lejligheder. Værelserne er smaa, lavloftede og med smaa Vinduer, der er ingen W. C. Stiftelsen er oprettet i 1880, den bestyres under Byraadets Tilsyn af to af Handelsforeningen og Haandværkerforeningen valgte Mænd. Hver Lejlighed har Plads til een gammel, ugift Kvinde eller Enke.

Haandværker Stiftelsen ligger i Asylgade og er omgivet af Bebyggelse undtagen mod Syd, hvor de til Stiftelsen hørende Haver ligger. Bygningen, der er opført i 1882, har 1 Etage og Tagetage. I Stueetagen findes 6 Toværelses Lejligheder, Stuerne er rummelige og lyse, Køkkenerne ligesaa, i Tagetagen findes 4 Etværelses-Lejligheder, hvor Stuerne ogsaa er rummelige og lyse. I seks af Lejlighederne bor Beboerne helt frit, medens der for Tiden betales en lille Husleje for fire af Lejlighederne i Stueetagen. Der er ingen W. C. Til hver Lejlighed hører en Have. Bygningen er opført af Haandværkerforeningen og bestyres af et af denne valgt Udvalg.

Paa Thisted Fattiggaard findes en Afdeling for Gamle, hvor der for Tiden bor 7 Personer. Der er 2 2-Sengsstuer og 4 4-Sengsstuer. Stuerne er rummelige og lyse. Af de nuværende Beboere er de to abnorme, men ingen sindssyge, een er stadig sengeliggende. Fattiggaarden har haft 4004 Belægningsdage.

Det kommunale Alderdomshjem i Nykøbing „De Gamles Hjem“ er opført 1914 og udvidet i 1924. Bygningen er frit beliggende uden større Bebyggelse i Nærheden. Den er i tre Etager og Kælder og bestaar af en Hovedfløj og to Sidefløje. Paa første og anden Sal og i Stueetagen findes foruden Bolig til Forstanderinde, Sygeplejerske og andet Personale, 54 Beboelsesstuer med Plads til 67 Personer. Stuerne er rummelige og lyse, Loftshøjden er rigelig. Paa første Sal findes en Forsamlingssal, og i hver Etage findes et Thekøkken, et Depotrum, et Elevatorrum, to Skyllerum og tre W. C. I Kælderen er Køkken, Spiserum, Oplagsrum, Spisekammer og et Badeværelse.

N. A. Christensens Stiftelse i Skovgade er opført i 1903 og 1910 og indeholder 23 Lejligheder, der hver bestaar af en Stue og Køkken og i nogle Lejligheder desuden en Alkove. Stuerne er rummelige og lyse og Køkkenerne ligesaa. Der findes desuden en fælles Læsestue og 6 W. C.

M. C. Holms Stiftelse er opført i 1915, der er 12 Lejligheder, bestaaende af 2 Stuer, Køkken og Gæsteværelse, Værelserne er rummelige og lyse. Der er for Tiden 19 Beboere, der foruden Fribolig faar nogen Pengehjælp.

Nykøbing Hospital er oprettet i 1440. Den nuværende Bygning er opført i 1866. Hospitalet har Plads til 8 enlige, gamle Kvinder, der hver faar een Stue og Adgang til fælles Køkken, foruden Fribolig faar Beboerne nogen Pengehjælp.

Klingenbergs Stiftelse er oprettet i 1708 og opført 1896. Den indeholder 2 Lejligheder, bestaaende af en mindre Stue og Køkken. Beboerne faar foruden Fribolig en Pengehjælp.

Filtenborgs Stiftelse er opført i 1890. Der er 4 Toværelsers-Lejligheder med Køkken samt en lille Have til hver Lejlighed. Stuerne er smaa. Foruden Fribolig faar Beboerne en aarlig Brændselshjælp.

Bosch's Stiftelse indeholder 2 Toværelsers- og 2 Etværelsers-Lejligheder hver med Køkken og Spisekammer samt en Have til hver af Beboerne. Beboerne faar foruden Fribolig en aarlig Pengesum.

Nybys Stiftelse er oprettet i 1921. Det er et almindeligt Beboelseshus fra forrige Aarhundrede, der indeholder 2 Toværelsers-Lejligheder med Køkken og Spisekammer samt en ret stor Have til hver Lejlighed. Stuerne er smaa.

I begge Købstæder findes nogle Legater for Gamle, i Nykøbing er flere af disse knyttet til Stiftelserne.

Foranstaltninger mod Sygdomme.

Tuberkulosestationerne i Thisted og Nykøbing begyndte Virksomheden i Marts Maaned. Af den ledende Læges Indberetning skal anføres følgende:

Stationen i Thisted har været søgt af 71 Patienter (25 Mænd, 33 Kvinder og 13 Børn), og 3 Patienter, som ikke har været til Undersøgelse paa Stationen, er efter Henvisning blevet hjulpne gennem denne.

Tuberkulose fandtes hos 36 Patienter, Tuberkelbaciller i Opspyttet hos 6.

Indlagt paa Helbredelsesanstalter er 10 Patienter.

Sygeplejersken har aflagt 91 Besøg i Hjemmene.

Der er uddelt Mælk og Havregryn til en Del daarligt stillede Patienter samt udlånt Senge med Madras, Spyttekrus, Vandfade, Termometre o. l.

Endelig har Stationen uddelt Desinfektionsvæske til Hjem med smittefarlige Patienter.

Paa Stationen i Nykøbing er undersøgt 19 Patienter (2 Mænd, 6 Kvinder og 11 Børn), og 6 Patienter, der ikke har været til Undersøgelse paa Stationen, er hjulpne gennem denne.

Tuberkulose fandtes hos 15 Patienter, 3 havde Tuberkelbaciller i Opspyttet.

Sygeplejersken har aflagt 241 Besøg i Hjemmene.

Endelig er der uddelt Mælk, Havregryn og Desinfektionsvæske til Hjem, hvor det skønnedes nødvendigt, samt udlånt Senge med Madras, Tæpper Hovedpuder, Spyttekrus, Termometre o. l.

I Thisted er ved offentlig Vaccination vaccineret 102 Personer, i Nykøbing er vaccineret 101 Personer.

B. Landkredsene.

Med Hensyn til Kommunernes Sundhedsvedtægter i Thisted Lægekreds henvises til Medicinalberetningen for 1929.

I Thisted Lægekreds har Embedslægen deltaget i 5 Sundhedskommissionsmøder paa Landet, hvor der 2 Gange forhandlede om Bolig- og Afløbsforhold, 1 Gang om Klage over et Slagteri, og 2 Gange foretoges Eftersyn af alle sundhedsmæssige Forhold i Stationsbyer.

Kirkegaarde.

Der er bygget Ligkapeller paa 2 Kirkegaarde i Thisted Lægekreds.

Drikkevandsforsyning.

En Lærer klagede over Drikkevandet fra Skolebrønden, en Analyse af Vandet viste, at dette var velegnet til Drikkevand.

Bagerier og Brødudsalg.

Der er ført Klage over et Bageri i Morsø Lægekreds. Embedslægen har meddelt, at Bageriet vil blive lukket, hvis dettes hygiejniske Forhold ikke bedres.

Omsorg for Børn.

Børnehjemmet i Aas, der har Plads til 20 Børn, havde i December kun 14 Børn, Børnehjemmet i Søndbjerg, der har Plads til 24 Børn, var i December fuldt belagt.

Der henvises iøvrigt til den udførlige Beskrivelse i Medicinalberetningen for 1929.

Skolevæsenet.

Opførelse af nye Skoler er planlagt i Østerild i Thisted Lægekreds og i Tæbring og Rakkeby i Morsø Lægekreds.

Omsorg for Gamle.

Kommunale Foranstaltninger til Hjælp for Gamle findes i de fleste Kommuner i Thisted Amtslægekreds, og disse kan deles i forskellige Kategorier.

Alderdомshjemmene. Disse er indrettede i særskilte Bygninger og ledes af en Bestyrerinde, der sørger for Madlavningen, Renholdelse og den daglige Drift. Der findes en Fællesstue, der benyttes som Spistue, enkelte af de Gamle faar dog Maden paa Værelserne, men ingen Steder laver de selv Mad.

Saadanne Alderdомshjem findes i Vestervig, hvor der er Plads til 12 Alumner i 10 Enkeltværelser og 1 Dobbeltværelse. Værelserne er rummelige og lyse, der er Centralvarme og W. C. Hjemmet er indrettet i 1930 i en ældre Bygning.

I Søndbjerg findes et Alderdомshjem med Plads til 8 Gamle i 4 Enkeltværelser og 2 Dobbeltværelser. Ogsaa her er Centralvarme. Værelserne er rummelige og lyse.

I Erslev findes et Alderdомshjem, der har Plads til 12 Personer i 8 Enkeltværelser og 2 Dobbeltværelser. Hjemmet er bygget i 1917. Stuerne er rummelige og lyse med rigelig Loftshøjde.

Øster Assels Alderdomshjem er opført 1911 og forbedret 1923. Der er 5 Enkeltværelser og 3 Dobbeltværelser, disse er alle rummelige og lyse.

Asylerne. Ogsaa disse er indrettede i særskilte Bygninger og ledes af en Bestyrerinde eller Bestyrer, der sørger for Madlavning, Vask og Rengøring, men enkelte Steder er Madlavning og Rengøring overladt til de Gamle selv. Antallet af Pladser i Asylerne retter sig efter Kommunernes Størrelse, men jeg har intet Steds set Overbelægning, og Stuerne er overalt af passende Rumfang og med rigelig Vinduesstørrelse. Saadanne Asyler findes i Klim, Frøstrup, Hillerslev (hvor der tillige er Forsamlingssal i Asylbygningen), Hjørdemaal, Sennels, Hinding, Sjørring, Skjoldborg og Bedsted.

Alderdomshjem eller Afdelinger for Gamle paa Fattiggaardene. Beboerne i disse Afdelinger faar Mad og Vask, men sørger oftest selv for Rengøring. Som Regel er der ikke nogen skarp Adskillelse mellem Afdelingen for Gamle og Afdelingen for Fattige. Saadanne Afdelinger findes ved Fattiggaardene i Smerup, Ullerup, Hunborg, Hvidbjerg paa Mors og i Fredsø.

Private Stiftelser for Gamle. I Hunborg ligger Etatsraad Knudsens Stiftelse for Gamle. Den indeholder 3 Toværelserslejligheder med Køkken og Spisekammer. Stuerne er rummelige og lyse. Foruden Fribolig faar de Gamle en mindre Pengehjælp.

„Hedegaardsminde“ ligger i Hjørdemaal Klit og er opført i 1930. Der er 2 Toværelserslejligheder for ældre, trængende Personer, desuden indeholder Bygningen en Mødesal.

Eybers Stiftelse i Ørum har Fribolig for 2 Gamle af den tjenende Stand.

Hospitalet i Skjoldborg har Fribolig for 4 Enker.

Etatsraad Knudsens Asyl i Emb indeholder 2 Toværelserslejligheder og 2 Etværelserslejligheder, alle med Køkken.

Vaccination.

Ved den offentlige Vaccination i Landkredsene vaccineredes ialt 1249 Personer. Ingen af det ved Sygehusene eller Desinfektion ansatte Personer har ladet sig revaccinere i Aaret 1930.

Desinfektionerne.

I Thisted Købstad desinficeredes 1 Gang for Meningitis cerebrosp. epidemic., 34 Gange for Difteria, 22 Gange for Scarlatina, 16 Gange for Tuberkulose.

I Thisted Landkreds desinficeredes 1 Gang for Febris typhoida, 1 Gang for Meningitis cerebrosp. epidemic., 2 Gange for Encephalitis epidemic., 10 Gange for Difteria, 19 Gange for Scarlatina, 54 Gange for Tuberkulose.

Fra Morsø Lægekreds er ikke indberettet om Desinfektionerne.

Embedslægenes retslige Virksomhed.

I Thisted Lægekreds har Embedslægen undersøgt 6 Personers Sindstilstand, 8 Personers Sundhedstilstand, 5 Motorførere for Beruselse. Desuden har han 12 Gange udtaget Blodprøver til Afgørelse af Blodtyper i Paternitetssager og 35 Gange afgivet Udtalelser om Avlingstiden i Paternitetssager.

I Thisted Lægekreds er medicolegalt Ligsyn afholdt 33 Gange og medicolegal Obduktion 2 Gange. De medicolegale Ligsyn skete i følgende Tilfælde:

15 Ulykkestilfælde (4 Tilfælde af Drukning, 4 Tilfælde af Automobilulykker, 2 Tilfælde af Jernbaneulykker, 2 Tilfælde af Nedstyrtning, 1 Tilfælde af Jordskred, 1 Tilfælde af Vaadeskud, 1 Tilfælde af Kvælning), 7 Selvmord (6 Tilfælde af Hængning, 1 Tilfælde af Gift), 2 Tilfælde af Smaabørn døde i Moderens Arm under Søvn, 3 Tilfælde af Sygdom, 6 Tilfælde, hvor Døds-aarsag ikke bestemt kunde angives.

I Morsø Lægekreds er afholdt medicolegalt Ligsyn 14 Gange, disse skete i følgende Tilfælde:

4 Ulykkestilfælde (1 Tilfælde af Hestespark, 2 Tilfælde af Drukning, 1 Tilfælde af Automobilulykke), 2 Tilfælde af Selvmord, 2 Tilfælde af pludselig Død paa Grund af Sygdom, 1 Tilfælde af pludselig Død efter Spirituspaavirkning, 3 Tilfælde af Smaabørn døde under Søvn, 2 Tilfælde af naturlig Død.

I Arresterne i Thisted Lægekreds er behandlet 6 Arrestanter, deraf een for en Hjertesygdom, de øvrige for lettere Sygdomstilfælde.

Alle Amtets Apoteker er visiterede i Aarets Løb og de distribuerende Lægers Medicinbeholdninger og Haandkøbsudsalgene er eftersete. Der er ikke ved disse Visitatser og Eftersyn fundet alvorlige Mangler.

Kvaksalveri.

Der er ikke i Aarets Løb anmeldt noget Tilfælde af Kvaksalveri i Amtslægekredsen.

Medicinalpersonalet i 1930.

Tabel VIII

Læger

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Amtslæger	1	"	"	"	1
Kredslæger	1	"	"	"	1
Priv. prakt. Læger	28	3	3	"	28
Privatis. Læger	1	"	"	"	1
Ialt...	31	3	3	"	31
Deraf dispenserende	"	"	"	"	"
distribuerende	5	2	2	"	5

Læge Henry André Ehlers Nutzhorn flyttet fra Bedsted til Selde $\frac{1}{9}$, Læge Charles Norden Andersen flyttet fra Snedsted til Aalborg $\frac{1}{10}$, Læge Svend Thorup Pedersen flyttet fra Sønder Draaby $\frac{26}{9}$. Læge P. Chr. Schleisner flyttet til Bedsted fra Skelskør $\frac{1}{9}$, Læge P. J. Sørensen flyttet til Snedsted $\frac{1}{10}$, Læge Ejler Gudmund Nielsen flyttet til Sønder Draaby $\frac{1}{10}$.

Tabel VIII a.

Jordemødre

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Distrikts-Jordemødre	31	„	„	1	30
Reserve- —	„	„	„	„	„
Privat prakt. —	9	„	„	„	9
Privatiserende —	„	„	„	„	„
Ialt	40	„	„	1	39

Distriktsjordemoder Else Marie Lammers Andersen, Nykøbing, afgaaet ved Døden $\frac{7}{5}$.

Tabel VIII b og c.

Apotekere og Tandlæger

	Antal ved Aarets Begyndelse	Tilkomne i Aarets Løb	Afgaaede i Aarets Løb	Døde i Aarets Løb	Antal ved Aarets Udgang
Apotekere	12	„	„	„	12
Tandlæger	7	„	„	„	7

Tabel IX.

Oversigt over Belægningsforholdene m. m. paa Sygehusene i Thisted Amt.

	Thisted Amts og Bys Sygehus i Thisted	Thisted Amts og Nykøbing Bys Sygehus i Nykøbing	Thisted Amts Sygehus i Fjerritslev	Thisted Amts Sygehus i Koldby	Thisted Amts Sygehus i Vestervig	Thisted Amts Sygehus i Hvidbjerg	Læge Buus' Klinik i Hundborg
Antal Sengepladser	148	86	33	22	23	12	20
Heraf for:							
1) Alm. medicinsk-kirurgiske Patienter	100	64	21	14	14	6	18
2) Patienter med epidemiske Sygdomme	26	14	12	6	8	6	„
3) Kønssygdomme og Fnat	„	„	„	2	„	„	2
4) Sindsygdomme	4	2	„	„	1	„	„
5) Lungetuberkulose	18	6	„	„	„	„	„
Antal Patienter ved Aarets Begyndelse	114	77	20	12	16	„	7
Indlagte i Aarets Løb	1168	1348	326	140	251	86	112
Døde i Aarets Løb	67	70	23	14	12	4	5
Antal Patienter ved Aarets Udgang . . .	101	Ikke oplyst	34	12	16	3	12
Antal Sygedage for udskrevne og Døde	49039	45111	8799	6128	7096	2370	5007
Gennemsnitligt dagligt Antal Patienter.	145	123,6	24,1	16,9	19,4	6,77	12,7
Daglig Driftsudgift pr. Patient	Ikke oplyst	6,81 Kr.	6,14 Kr.	5,63 Kr.	4,57 Kr.	Ikke oplyst	Ikke oplyst
Daglig Kostudgift pr. Patient	Ikke oplyst	1,10 Kr.	1,76 Kr.	1,50 Kr.	1,16 Kr.	Ikke oplyst	Ikke oplyst
Antal af større Operationer	527	631	64	45	163	23	47

Sygehuset i Vestervig har faaet Diathermiapparat.